

REGIONALNA DYREKCJA OCHRONY ŚRODOWISKA

Al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9, 10-575 Olsztyn

tel. +48 89 523 23 78

faks +48 89 523 24 05

www.olsztyn.rdos.gov.pl

Olsztyn, dnia 29 czerwca 2010 r.

RDOŚ-28-WOOS-6613-01-059/10/MT

URZĄD MIEJSCOWY W PIENIĘŻNE	
KANCELARIA GŁÓWNA	
WPLYWIEŁO	dn. 30-06-2010
Nr 2172/10	zał.
podpis	

Pan

Kazimierz Kiejdo

Burmistrz Pieniężna

Opinia

Na podstawie art. 57 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) - po rozpatrzeniu wniosku z dnia 11 czerwca 2010 r., znak: IN-7610-1/2009 (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 14.06.2010 r.), przedłożonego przez Burmistrza Pieniężna w sprawie wydania opinii wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko - Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie po przeanalizowaniu dokumentu:

Projekt: Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Pieniężno na lata 2009 - 2032

wraz z **Prognozą oddziaływania na środowisko „Programu...”** wykonaną w 2010 r. przez: J.W.W. Triland Sp. z o.o., Sułkowice 1A, 05-650 Chynów, przedkłada następującą opinię :

1. Przedłożony dokument spełnia zasadnicze kryteria formalne wymagane przepisami prawa w przygotowywaniu tego typu dokumentów, tj.:
 - struktura dokumentu oraz jego treść w podstawowym zarysie nawiązuje do struktury dokumentu przygotowanego na poziomie krajowym tj. *Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032*,
 - szczegółowość dokumentu jest adekwatna do dokumentów opracowywanych na danym szczeblu, tj. gminy,
 - program przedstawia przedmiot, cel i zakres opracowania,
 - dokonuje ogólnej charakterystyki gminy z uwzględnieniem wszystkich aspektów środowiska,
 - diagnozuje aktualny stan gospodarki odpadami azbestowymi oraz zagrożenia,
 - przedstawia wyniki inwentaryzacji azbestu w gminie,
 - zawiera i omawia wyniki konsultacji społecznych oraz przeprowadzonej ankietyzacji
 - określa narzędzia i instrumenty realizacji,
 - zawiera harmonogram rzeczowy usuwania wyrobów zawierających azbest w gminie,
 - zawiera propozycje wariantów i sposobów finansowania działań związanych z usuwaniem azbestu i wyrobów zawierających azbest, z wyliczeniem szacunkowych kosztów,
 - nakłady finansowe na realizację programu, środki niezbędne do osiągnięcia celów, w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe,
 - określa system monitoringu i oceny realizowanych celów na podstawie założonych wskaźników.

W programie uwzględniono **stan wyjściowy**, określono **cel**, zaproponowano **kierunki działań** i warianty, służące osiągnięciu zaplanowanego celu. Przedstawiono sposób monitorowania i wskaźniki oceny realizacji programu, dzięki czemu będzie możliwa kontrola wykonania zadań i zgodności z harmonogramem – ustalono procedury kontroli, mierniki (wskaźniki) realizacji programu, procedury weryfikacji programu.

Program obejmuje problematyczne odpady azbestowe powstające na obszarze danej jednostki administracyjnej (gminy). Z projektu dokumentu wynika, że w chwili obecnej na terenie gminy zdiagnozowano wiele bardzo istotnych problemów związanych z gospodarowaniem odpadami azbestowymi:

- brak systemu kontroli i monitoringu ilości powstających odpadów oraz sposobu ich dalszego zagospodarowania,
- niezgodny z przepisami prawa sposób postępowania z odpadami (demontaż i składowanie w miejscach niedozwolonych),
- niski poziom edukacji ekologicznej.

Rozwiązaniu problemów oraz poprawie bezpieczeństwa ekologicznego gminy ma służyć stworzenie programu, na podstawie którego w sposób systematyczny, w oparciu o przygotowany harmonogram działań będą realizowane konkretne zadania, mające na celu zmianę niekorzystnych i nasilających się trendów usuwania i składowania azbestu w sposób niezgodny z prawem, a tym samym stwarzający niebezpieczeństwo i zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców.

W programie przedstawiono obowiązki nałożone na administrację samorządową i jej zadania w zakresie stworzenia odpowiednich warunków umożliwiających zgodne z wymogami prawa usuwania azbestu, a także obowiązki spoczywające na zarządcach nieruchomości (właścicielach, dzierżawcach, użytkownikach).

W programie zamieszczono również zestaw tabel i rysunków (schematów) z podstawowymi informacjami dotyczącymi:

- procedur postępowania w trakcie prowadzenia prac demontażowych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przez uprawnione podmioty, tj. posiadające odpowiednią decyzję w zakresie gospodarowania odpadami,
- procedur transportu (transport odpadów niebezpiecznych odbywać się będzie zgodnie z obowiązującymi uregulowaniami prawnymi - ustawą z dnia 28 października 2002 roku o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 199, poz. 1671 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 19 grudnia 2002 roku w sprawie zakresu i sposobu stosowania przepisów o przewozie drogowym towarów niebezpiecznych do transportu odpadów niebezpiecznych (Dz. U. Nr 236, poz. 1986),
- procedur przekazania odpadów azbestowych na składowisko odpadów niebezpiecznych zgodnie z wymaganiami ustawy o odpadach oraz aktami wykonawczymi w tym zakresie, z zastosowaniem kart przekazania odpadu,
- wykaz składowisk odpadów azbestowych, posiadających stosowne uregulowania prawne,
- wykaz podmiotów zajmujących się kompleksowym usuwaniem azbestu, działających na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, posiadających odpowiednie pozwolenia wymagane aktami prawnymi.

Należy ponadto stwierdzić, że stworzenie programu, a przede wszystkim jego konsekwentna realizacja przyczyni się do sukcesywnego zmniejszenia ilości wyrobów zawierających azbest na terenie gminy. Zadaniem wyjściowym realizacji programu jest pełna i rzetelnie wykonana inwentaryzacja wyrobów azbestowych i uzyskanie stosownych informacji, określonych w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 października 2003 r. - dotyczących miejsc, rodzaju i ilości zabudowanych wyrobów zawierających azbest. Dane z inwentaryzacji stanowią podstawę opracowania każdego Gminnego Programu Usuwania Azbestu, a następnie pozyskiwania środków pomocowych na usuwanie wyrobów zawierających azbest i oczyszczanie terenu gminy z azbestu.

Warunkiem skutecznej realizacji programu będzie sukcesywne pozyskiwanie środków finansowych z funduszy krajowych i unijnych. Z uwagi na fakt, że charakter programu i jego realizacja jest procesem długofalowym, zakłada się jego aktualizację celem dostosowania do zmieniających się warunków prawnych, finansowych i możliwości realizacyjnych. Wśród warunków prawnych należy również wymienić dopuszczenie usuwania azbestu w urządzeniach przewoźnych na podstawie ustawy z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o odpadach i niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 28, poz. 145). Nadmieniam, że do chwili obecnej nie zostało wydane rozporządzenie Ministra właściwego ds. gospodarki na podstawie art. 38 a ust. 3 ustawy o odpadach dotyczącego warunków i sposobu oraz monitoringu ww. procesu. Niemniej, wraz z wydaniem stosownych przepisów wykonawczych zaistnieje konieczność aktualizacji programu.

Upowszechnienie programu będzie skutkowało podnoszeniem świadomości społeczności lokalnej w zakresie zagrożeń związanych z eksploatacją i usuwaniem azbestu. Wydaje się zatem, że tworzenie takich programów skutecznie zwiększy tempo usuwania azbestu w gminie. Praktyka pokazuje, że zależy ono od rozwiązania kilku podstawowych problemów:

- stopnia upowszechnienia celowości eliminacji azbestu szczególnie w środowisku miejsko-wiejskim, które jest głównym użytkownikiem azbestowych pokryć dachowych,
- świadomości społecznej o konieczności eliminacji azbestu w sposób dopuszczony prawem,
- wprowadzenia motywacyjnej polityki finansowej.

W opracowanym programie wyznaczono cele sukcesywnego zmniejszania ilości odpadów zawierających azbest, możliwe do osiągnięcia w danym przedziale czasowym, tj. w poniższych perspektywach:

- perspektywa krótkoterminowa (lata 2009 – 2012) - **229,66Mg** (28%);
- perspektywa średnioterminowa (lata 2013 – 2022) - **287,07Mg** (35%);
- perspektywa długoterminowa (lata 2023 – 2032) - **303,48Mg** (37%).

Do przedstawionego programu i powyższych celów, proponuje się również zawrzeć dodatkowo zapisy, określające cele dodatkowe, realizowane w trakcie wdrażania programu:

- oczyszczenie terenów gminy i innych terenów publicznych z odpadów azbestowych,
- eliminacja powstawania oraz likwidacja „dzikich” wysypisk z odpadami zawierającymi azbest,
- bieżący monitoring usuwania azbestu ze szczególnym uwzględnieniem jego bezpiecznego demontażu i unieszkodliwiania oraz monitoring realizacji programu,
- okresowe raportowanie jego realizacji Radzie Gminy.

2. Do projektu niniejszego dokumentu organ opracowujący, stosownie do wymogów prawa sporządził i załączył **Prognozę oddziaływania na środowisko** dla „Programu usuwania azbestu...” wykonaną przez J.W.W. Triland Sp. z o.o., Sułkowice 1A, 05-650 Chynów. Prognoza oddziaływania na środowisko oraz projekt dokumentu zostały wykonane przez ten sam podmiot, co z punktu widzenia konieczności zachowania obiektywizmu wobec odmiennego charakteru tych dokumentów nie jest zasadne.

W prognozie wykazano, że na terenie gminy Pieniężno znajduje się ok. 836 Mg materiałów zawierających azbest, głównie płyty azbestowo-cementowe, stanowiące pokrycia dachowe. Większość materiałów zawierających azbest występuje na budynkach należących do przedsiębiorstw prywatnych (gł. dawnych budynków należących uprzednio do PGR). Pozostałe wyroby zawierających azbest zlokalizowane są na budynkach gospodarczych, mieszkalnych, inwentarskich, publicznych oraz w postaci płyt już zdemontowanych i składowanych w sposób niedozwolony. Dla większości zinwentaryzowanych materiałów zawierających azbest przyznano stopień pilności III, który oznacza ponowną ocenę stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest do 5 lat od daty obowiązującej oceny.

Analizując przedmiotowy dokument, zdaniem tutejszego organu weryfikacji w treści prognozy należałoby poddać następujące elementy:

- doprecyzowanie podstawy prawnej do sporządzenia oceny (strona 9 prognozy),
- w rozdziale 8 na stronie 38 doprecyzować zapisy dotyczące obowiązków wytwórcy odpadów, który prowadzi działalność polegającą na świadczeniu usług w zakresie usuwania azbestu (podać rodzaj decyzji wymaganej ustawą o odpadach oraz określić organ właściwy do jej wydania).

Do zapisu zawartego na stronie 27 w brzmieniu: *dofinansowanie jest przyznawane zgodnie z kolejnością napływu wniosków* - zasadne byłoby przyjąć również kryterium wynikające z przeprowadzonej oceny technicznej obiektów, tj. „Oceny stanu i możliwość bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” i wynikającego z tej oceny stopnia pilności usunięcia azbestu z uwagi na zagrożenie życia i zdrowia ludzi.

Ponadto, opracowany harmonogram realizacji Programu powinien zakładać terminy usunięcia wyrobów azbestowych skorelowanie ze stopniem pilności, np.: w 2010-2013 r. nastąpi likwidacja wyrobów zawierających azbest (pokryć eternitowych) - zakwalifikowanych do I lub II stopnia pilności - wymagających bezzwłocznego usunięcia. W następnych latach 2013-2020 r. i 2020-2032 r. zlikwidowane zostaną kolejne pokrycia, których stopień pilności jest mniejszy (sukcesywnie, w zależności od stopnia zużycia). W celu wzmocnienia dyscypliny i wypełniania ustawowych obowiązków związanych z inwentaryzacją proponuje się również wprowadzić do warunków finansowania zapis następujący: *Warunkiem uzyskania dofinansowania jest przedłożenie „informacji o wyrobach zawierających azbest i miejscu ich wykorzystywania” lub „informacji o wyrobach zawierających azbest, których wykorzystywanie zostało zakończone”.*

W programie skoncentrowano się przede wszystkim na wyrobach azbestowych w postaci płyt falistych oraz płaskich cementowo-azbestowych występujących na pokryciach dachowych budynków mieszkalnych oraz budynków zabudowy gospodarczej, nie odniesiono się do budynków użyteczności publicznej - szkół, przedszkoli, budynków, których właścicielem jest sama gmina oraz do innych wyrobów zawierających azbest, np. rur azbestowo-cementowych wykorzystywanych do budowy wodociągów oraz rur kanalizacyjnych, łącz azbestowych, przewodów wentylacyjnych (odniesiono się jedynie do rur wodociągowych).

W celu realizacji kampanii edukacyjnej proponuje się położyć nacisk na prowadzenie kampanii informacyjnej w szkołach, przedsiębiorstwach, urzędach dotyczącej prawidłowego postępowania z odpadami azbestowymi oraz wzmocnić działalność poprzez informowanie społeczeństwa w prasie lokalnej, ulotkach, wykorzystanie strony internetowej gminy oraz Biuletynu Informacji Publicznej. W podobny sposób, przy użyciu ww. narzędzi i środków powinien odbywać się monitoring działań oraz bieżące postępy w realizacji programu. W ramach monitoringu należy również przyjąć krótsze okresy sprawozdawczości (np. w cyklu rocznym).

Załączona prognoza **zasadniczo wypełnia kryteria formalne i merytoryczne** nałożone w art. 51 ust. 2 ww. ustawy w zakresie zawartości prognozy oraz wcześniejszego uzgodnienia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie. W dokumencie dokonano:

- identyfikacji potencjalnych oddziaływań na środowisko w wyniku realizacji zapisów programu,
- oceniono stopień natężenia tych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska w zestawieniu opisowym grupując efekty pozytywne, negatywne i neutralne,
- dokonano oceny stopnia uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska
- oceniono potencjalne skutki dla środowiska w przypadku wdrożenia „Programu...” lub w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu (zaniechanie projektu).

Przedłożona prognoza wykazała, że wdrożenie działań programu przyniesie pozytywny efekt ekologiczny przede wszystkim w odniesieniu do zdrowia mieszkańców pod warunkiem, że

wszystkie działania będą odbywały się z zachowaniem wskazanych procedur postępowania, gwarantujących ograniczenie wszelkich potencjalnych negatywnych oddziaływań do minimum lub też całkowicie je eliminujących. Realizacja zadań zawartych w niniejszym programie będzie również nadzorowana i monitorowana na zasadach opisanych w omawianym dokumencie.

Wdrożenie programu stwarza realne możliwości sukcesywnego usunięcia azbestu z terenu gminy z jednoczesnym poszanowaniem wymogów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest.

W ocenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie, dokonanej po analizie przedłożonych dokumentów, należy stwierdzić, że projekt „**Programu usuwania azbestu...**” wraz z **prognozą**, spełni zamierzone cele, przewidziane dla opracowania tego typu dokumentów z punktu widzenia ochrony środowiska, po uwzględnieniu powyższych uwag w przygotowywaniu ostatecznej wersji dokumentów.

Projekt ww. dokumentu został oceniony pod kątem formalnym oraz merytorycznym.

Uzasadnienie

Pismem z dnia 11 czerwca 2010 r., znak: IN-7610-1/2009 (data wpływu do RDOŚ w Olsztynie 14.06.2010 r.), Burmistrz Pięno zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie w sprawie wydania opinii wymaganej w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla dokumentu: **Projekt Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Pięno na lata 2009 – 2032 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko „Programu...”** wykonaną w 2010 r. przez: J.W.W. Triland Sp. z o.o., Sułkowie 1A, 05-650 Chynów.

Opinia niniejsza wymagana jest z mocy art. 54 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 z późn. zm.) na podstawie którego organ opracowujący projekt dokumentu wymagający **strategicznej oceny oddziaływania na środowisko** poddaje projekt, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy.

Z mocy art. 57 ust.2 ww. ustawy organem opiniującym właściwym w przedmiotowej sprawie jest regionalny dyrektor ochrony środowiska. W związku z powyższym Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie przedkłada niniejszą opinię do ewentualnego wykorzystania zgodnie z art. 55.1. powyższej ustawy.

Opinia wydawana w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, wyrażana jest przez organ w formie zwykłego pisma i nie posiada charakteru wiążącego dla organu opracowującego projekt dokumentu (wnioskodawcy), jednakże zgodnie z art. 55 ww. ustawy, wnioskodawca bierze ją pod uwagę ustalając jego ostateczną wersję.

Z up. REGIONALNEGO DYREKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA

Agata Woździerz
Naczelnik Wydziału
Ocen Oddziaływania na Środowisko

Otrzymują:

1. Burmistrz Pięno, 14-520 Pięno, ul. Generalska 8 (za zwrotnym potwierdzeniem odbioru)
2. A/a